

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 4355289
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Ağustos 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (5 Adet, 8 Sayfa)
- Cevap Yazısı (86 Adet, 204 Sayfa)

**ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ORHAN SÜMER'İN
TBMM 7/67037 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Çin sermayeli Adana'nın Yumurtalık İlçesi Sugözü Sahili'ne yapılan ikinci santral olan Hunutlu Termik Santrali bölge halkının itirazlarına, çevre örgütleri ve meslek odaları tarafından açılan davalara, rağmen faaliyete geçmek üzeredir.

660 MW'lık iki üniteden oluşan 1320 MW kapasiteli EMBA Hunutlu Kömürlü Termik Santral projesi tamamlandığında her yıl 2,8 milyon ton kömür ithal edilecektir. Adana'nın kuzeyinde yer alan Tufanbeyli Kömürlü Termik Santrali'yle ve diğer kirleticilerle birlikte, Adana'nın havası, doğası ve su kalitesi ciddi şekilde etkilenecektir.

Bu bağlamda;

- 1-) Son 3 sene içerisinde Adana'da hava kirliliği oranı kaç defa ölçümlenmiştir? Yıllara göre ayrı ayrı oranları nedir?
- 2-) Santrallerin Adana ve çevre illerdeki ölüm oranını arttıracak hesaplanmış mıdır? Bu oran nedir?
- 3-) Mevcut ve yapımı tamamlanmak üzere olan santrallerin denetimi yapılmış mıdır?
- 4-) Santrallerin Kömür üretimi yerine yenilenebilir enerji için kurulması aşamasında Bakanlığınızın teşviki var mıdır?
- 5-) Santralin Sugözü Kumsalı'na etkileri tespit edilmiş midir? Bu alanda deniz turizmi ya da balıkçılık yapılabilir mi?
- 6-) Çukurova Bölgesinde kaç tane yenilenebilir enerji üretimi yapan santral vardır?

CEVAP

1-Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2004 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 35 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibariyle 360 Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup; şu an itibariyle tüm illerimizde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir.

Adana ilinde 8 adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmakta olup, ölçüm değerlerinin yıllık ortalaması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	2020 Yılı	2021 Yılı	2022 Yılı*
PM ₁₀ (µg/m ³)	38,36	42,02	46,92
PM _{2,5} (µg/m ³)	18,6	17,54	18,44
SO ₂ (µg/m ³)	7,79	13,99	16,49
NO ₂ (µg/m ³)	32,16	24,43	26,14
CO(µg/m ³)	339,84	444,15	485,13
O ₃ (µg/m ³)	43,29	59,37	48,71

*17.07.2022 tarihi itibariyle

Söz konusu istasyonlarda Partikül Madde (PM10 ve PM2.5), Kükürtdioksit (SO2), Azotoksitler (NO2-NOx), Karbonmonoksit (CO) ve Ozon (O3) parametreleri ölçülmektedir. İstasyona ait tüm ölçüm sonuçları hem www.havaizleme.gov.tr web adresinden hem de mobil uygulamalardan vatandaşlarımızın bilgisine sunulmakta olup, talep edilen verilere ilgili platformlardan ulaşılabilmektedir.

2-Bilindiği üzere Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci; gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu/olumsuz etkilerinin belirlendiği, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin belirtildiği, proje kapsamında gerek hazırlık, gerek inşaat, gerekse işletme dönemine ilişkin çevresel etkilerin kapsamlı ve detaylı olarak incelendiği, olumsuz etkilerin giderilmesi için alınacak önlemlerin çevre mevzuatı çerçevesinde öngörülen modelleme çalışmaları ile desteklendiği, yapılan tüm bu çalışmaların, hesaplamaların ve değerlendirmelerin irdelendiği süreçtir. Bakanlığımız ÇED süreci görevini yerine getirirken gerekli görmesi durumunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır. Bu bağlamda Adana İl Sağlık Müdürlüğü yetkilileri söz konusu proje kapsamında kurulan İnceleme Değerlendirme Komisyonu üyeleri arasında yer almış olup uygun görüşleri alınmıştır.

3-2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden çıkarılan mevzuat kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. Maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız kayıtlarında e-Denetim sistemi üzerinde yapılan incelemede Adana İlinde bulunan Termik Santrallerde 2019 yılından günümüze kadar 85 adet denetim yapılmış olup 66.940 TL idari para cezası uygulanmıştır.

4,6-Sorularda belirtilen hususlara ilişkin Bakanlığımızca yürütülen bir çalışma bulunmamakta olup, söz konusu hususlara ilişkin bilgilerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

- 5-Adana İli, Yumurtalık İlçesi, Sugözü (Hunutlu) Köyü sınırları içerisinde, EMBA Elektrik Üretim A.Ş. tarafından tesis edilmesi ve işletilmesi planlanan Hunutlu Entegre (Kül Depolama Sahası ve İskele)Termik Santrali projesi Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek-1 listesi'nde yer aldığından süreci Bakanlığımız tarafından yürütülmüştür. Proje kapsamında Bakanlığımıza yapılan projenin ÇED başvurusunun değerlendirilmesi neticesinde, projenin konusu, türü ve proje için belirlenen yerin özellikleri de dikkate alınmak suretiyle, ilgili kamu kurum/kuruluş temsilcileri ve Bakanlığımız yetkilerinden oluşan bir inceleme değerlendirme komisyonu teşkil edilmiş olup, ÇED Raporunun incelenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan inceleme-değerlendirme komisyonunda Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü), Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü) ve Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü temsilcileride görev almıştır.

Projenin ekolojik sisteme etkileri (mevcut türler (karasal ve sucul flora/faunanın), Ulusal ve Uluslararası Koruma Statüleri açısından) ile çevresel etkileri kümülatif olarak değerlendirilmiş olup, süreç içerisinde yer alan komisyon üyesi kurumların uygun görüşleri alınarak, Yumurtalık İlçesi, Sugözü (Hunutlu) köyü sınırları içerisinde Emba Elektrik Üretim A.Ş.'ne ait Hunutlu Entegre Termik Santrali (Kül

depolama sahası ve İskele) Projesi için Bakanlığımızca 14.07.2014 tarihli ve 3555 sayılı "ÇED Olumlu Kararı" verilmiştir.

Ayrıca Hunutlu Termik Santrali projesinin ÇED süreci içerisinde bölgedeki karasal ve sucul ekosistem üzerinde yaratacağı etkilerin tespit edilmesi ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla proje sahasında bir dizi bilimsel çalışma gerçekleştirilmiştir.